

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-GRAVENHAGE

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		Viss. 2007/526	7 februari 2007
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Stand van zaken uitvoering beleids- besluit schelpdiervisserij 2005-2020			

_____ Geachte Voorzitter,

Eind 2004 is het beleidsbesluit schelpdiervisserij 2005-2020 "Ruimte voor een zilte oogst" na bespreking in de Tweede Kamer vastgesteld. Met dit nieuwe beleid wordt een toekomstperspectief geschetst voor de ontwikkeling van een duurzame schelpdiervisserij.

Het beoogde doel van het beleid is een economisch gezonde bedrijfstak met productiemethoden die de natuurwaarden respecteren en waar mogelijk versterken. Dit beleid is gebaseerd op de geldende principes van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit betekent voor de schelpdiervisserij dat wordt gestreefd naar een sector die economisch rendabel is, ecologisch verantwoord opereert en een brede maatschappelijke acceptatie ("People, Planet, Profit") heeft.

Nu er twee jaren zijn verstreken, wil ik u op hoofdlijnen informeren over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het beleid voor de verschillende (schelpdier) visserijvormen.

Mosselvisserij

De mosselvisserij is in aard en omvang de belangrijkste schelpdiersector. Het beleidsbesluit beoogt de omslag naar een duurzame mosselvisserij te realiseren langs de volgende drie beleidlijnen:

- Innovaties met betrekking tot de ontwikkeling van duurzame productietechnieken.
- Optimalisatie van de huidige bedrijfsvoering.
- Instelling van gesloten gebieden, om daarmee de natuur ruimte te geven.

Innovatie

Innovatie is een prioritair speerpunt. In de afgelopen twee jaar is een groot aantal experimenten (14) gestart met alternatieve methoden voor het vangen van mosselzaad in zogenaamde mosselzaadinvanginstallaties (MZI's). Met deze methode wordt mosselzaad gevangen in een netwerk dat in de waterkolom hangt. Het voordeel voor de natuur is dat geen bodemberoering plaatsvindt.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
7 februari 2007	Viss. 2007/526	2

Daarnaast is de schelpdiersector gestart met een aantal initiatieven voor het kweken van schelpdieren in gesloten kweeksystemen (zogenaamde hatcheries/nurseries) en het binnendijks kweken van schelpdieren onder andere in combinatie met de kweek van vis, algen en andere zilte gewassen (het project "Zeeuwse Tong"). Dit om de afhankelijkheid van de sector van natuurlijke omstandigheden (als onregelmatige broedval) te verminderen. Voor de ontwikkeling van deze initiatieven heeft het Innovatieplatform Aquacultuur (IPA) een belangrijke stimulerende rol gespeeld. Zoals ik in mijn brief van 12 september 2006 heb aangegeven, is het nu aan de sector om de innovaties op te pakken. Provincie Zeeland heeft het Visserij Initiatief Zeeland (VIZ) ingesteld. Dit platform vervult hierbij een belangrijke faciliterende rol.

Optimalisatie van de huidige bedrijfsvoering

Er zijn mogelijkheden voor een meer duurzame schelpdiervisserij door de bedrijfsvoering verder te optimaliseren. Er is daarvoor wel meer kennis nodig. In de afgelopen periode is, in het kader van het meerjarige Project Onderzoek Duurzame Schelpdiervisserij (PRODUS), onderzoek uitgevoerd met betrekking tot:

- Het beheer van mosselen op de mosselpercelen onder andere door de ontwikkeling van een zogenaamde "elektronisch zakboekje", waarin de bedrijfs-handelingen van de mosselvisser worden geregistreerd. Hiermee ontstaat meer inzicht in de aanwezige mosselbestanden in kustwateren waardoor een doelmatiger beheer mogelijk is. Het streven is dat alle mosselvisser dit hulpmiddel in 2007 gaan gebruiken.
- Het beheer van instabiele zaadbanken onder andere door het opstellen van een ervaringskaart met instabiele gebieden. Op basis hiervan is in het najaar gevist op halfwassmosselen in instabiele bestanden. Dit zijn mosselvoorraden die bijvoorbeeld door een storm met grote zekerheid dreigden te verdwijnen gedurende de winter.
- De ecologische effecten van schelpdiervisserij in relatie tot de ontwikkeling van natuurwaarden in de kustwateren (sublitoraal). Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek wordt bezien of en in welke mate de mosselvisserij en de duurzame ontwikkeling van permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken (habitattype H 1110) kan samengaan.

Voorts is in het afgelopen jaar een aantal mosselpercelen naar een betere locatie in de Waddenzee verplaatst.

Met betrekking tot de mosselvisserij kan nog het volgende worden opgemerkt:

- Sinds 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (NB-wet) 1998 in werking getreden. Met deze wijziging zijn de verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn in Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. Ook het vereiste van een passende beoordeling is nu in nationale wetgeving opgenomen. Voor de reguliere mosselzaadvisserij in het voor- en najaar zijn passende beoordelingen opgesteld en zijn vergunningen verleend. Tegen deze vergunningen lopen nog bezwaarprocedures vanuit de natuurbeschermingsorganisaties.
- Er is vergunning verleend voor import van mosselen uit Ierland. Ook tegen deze vergunning loopt nog een bezwaarprocedure.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
7 februari 2007	Viss. 2007/526	3

Instelling gesloten gebieden

Vanaf 1993 zijn in Waddenzee, Oosterschelde en Westerschelde gebieden gesloten voor alle vormen van bodemberoerende schelpdiervisserij. Deze sluiting biedt mogelijkheden voor een ongestoorde natuurlijke ontwikkeling. Het onderzoek heeft een belangrijke basis voor het beleidsbesluit gevormd ("EVA II") en heeft aangetoond dat de effecten van de gebiedssluiting niet eenduidig zijn. Met name een betere onderbouwing van de doelstelling, omvang en locatie van de gesloten gebieden in de Oosterschelde en de Westerschelde is noodzakelijk. Ik heb de intentie om hier onderzoek naar te doen.

Mechanische kokkelvisserij

De mechanische kokkelvisserij in de Waddenzee is met ingang van 2005 verboden. De betaling van de nadeelcompensatie is afgerond. Hierover heb ik u, naar aanleiding van gestelde vragen over de LNV-begroting 2007, recent geïnformeerd. De mechanische kokkelvisserij in de Zeeuwse Delta vindt plaats binnen het nog geldende systeem van voedselreservering. Dit betekent dat jaarlijks wordt bezien of bevissing mogelijk is, gegeven de voedselbehoefte van vogels. Dit jaar heeft de mechanische kokkelvisserij plaatsgevonden in de Oosterschelde en in de Voordelta.

Visserij gericht op kleinschalig cultuurhistorisch medegebruik

Met mijn brief van 9 augustus 2006 heb ik u geïnformeerd over de uitbreiding van de handkokkelvisserij. De uitgifte van tien extra handkokkelvergunningen op grond van de Visserijwet bevindt zich in de afwikkelingsfase. De voormalige bemanningsleden van de schepen ten behoeve van mechanische kokkelvisserij in het Waddengebied zijn hiervoor in aanmerking gekomen.

Daarnaast wordt in het beleidsbesluit het Project Geïntegreerde Visserij aangekondigd. Bij dit initiatief staat de versheid van het product, de streekgebondenheid, ambachtelijkheid en het op ecologisch verantwoorde wijze vangen van vis en schelpdieren centraal. De voorbereidingen voor het uitvoeren van dit project zijn gestart.

Schelpdiervisserij Noordzee

Conform het beleidsbesluit zijn de vergunningen voor de spisula- en ensisvisserij in de Noordzeekustzone gesplitst. De herverdeling van het aantal vergunningen voor enerzijds de visserij op ensis en anderzijds de visserij op spisula wordt momenteel overwogen.

Vooruitblik

Ook in het komende jaar is het beleid gericht op de verdere verduurzaming van de schelpdiervisserij in de Nederlandse kustwateren. Meer concreet wordt aandacht besteed aan:

- De evaluatie van de experimenten met betrekking tot het gebruik van mosselzaad- invanginstallaties. Hierbij wordt tevens bezien in hoeverre commerciële opschaling van de experimenten tot de mogelijkheden behoort.
- De onderbouwing van de doelstelling, omvang en locatie van de gesloten gebieden in de Oosterschelde en Westerschelde.
- Onderzoek naar een efficiënte bevissing van litorale (op de kust) mosselzaad-banken (volgens het "Jan Louw" principe).

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
7 februari 2007	Viss. 2007/526	4

-
- Onderzoek naar de mogelijkheden voor de kweek van kokkels in de Zeeuwse delta.
 - Onderzoek naar het instellen van zogenaamde proefgebieden. Hiermee kan de sector ervaring opdoen met de productiviteit en stabiliteit van locaties die in aanmerking kunnen komen als nieuw kweekgebied in het kader van optimalisatie.
 - Voor de stimulering van het kleinschalig historisch medegebruik wordt ruimte geboden voor een experiment voor het commercieel rapen van Japanse oesters in het Waddengebied.
 - Een beleidslijn met betrekking tot het verplaatsen van schelpdieren.

Hiermee speelt de overheid een rol bij het faciliteren van innovatieve ontwikkelingen in de sector. In dit verband merk ik op dat in de komende jaren het Waddenfonds en het Europees Visserijfonds mogelijkheden bieden voor de sector om projecten in te dienen die zijn gericht op de duurzame ontwikkeling van de schelpdiervisserij c.q. aquacultuur.

Conclusie

Op het gebied van de verduurzaming van de schelpdiervisserij zijn in de afgelopen twee jaar belangrijke stappen gezet. Aan het opvullen van kennislacunes, bijvoorbeeld met betrekking tot de ecologische effecten van de schelpdiervisserij, wordt momenteel in het kader van PRODUS invulling gegeven. Het maatschappelijk draagvlak voor het nieuwe beleid is nog (te) beperkt. Dit blijkt onder meer uit de vele juridische procedures die in de afgelopen jaren zijn gevoerd met betrekking tot de vergunningverlening voor de mosselzaadvisserij. De dialoog tussen visserijorganisaties en natuurbeschermingsorganisaties zal in het komende jaar opgepakt moeten worden om hierin verbetering te brengen.

Tot slot merk ik op dat in 2008 een eerste tussentijdse en meer uitgebreide evaluatie zal worden uitgevoerd van het beleidsbesluit.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

dr. C.P. Veerman